

Polska

Organizacja rynku Białorusi

2015-06-09 15:07:53

Zagraniczni eksporterzy mają na Białorusi do dyspozycji różne formy dystrybucji i sprzedaży towarów. Największym centrum handlowym jest stolica kraju Mińsk.

Inne większe ośrodki handlowe to stolice obwodów – Brześć, Witebsk, Homel, Grodno i Mohylew – oraz miasta: Orsza, Pińsk, Połock, Lida, Baranowicze i Bobrujsk.

Producenci o światowym zasięgu najczęściej korzystają z usług dystrybutorów i agentów. Dotyczy to głównie rynku samochodowego, komputerowego i odzieżowego.

Handel na Białorusi dzieli się na państwowy i prywatny. Handel państwowy prowadzony jest poprzez sieć sklepów i hurtowni. Jego przedmiotem są najczęściej towary pochodzenia krajowego lub zagranicznego z importu „scentralizowanego” (np. leki). Handel prywatny odbywa się z wykorzystaniem prywatnych hurtowni (przez które najlepiej sprzedawać towary masowe) oraz sklepów detalicznych.

Rozliczenia w handlu zagranicznym

Za wszystkie operacje finansowe związane z handlem zagranicznym odpowiadają importerzy i eksporterzy. Zasady rozliczeń regulują akty prawne:

- Dekret Prezydenta RB nr 178 z 27 marca 2008 r. (w red. z 23.07.2012) „O trybie prowadzenia i kontroli operacji zagranicznych”
- Ustawa Republiki Białoruś nr 226-3 z 22 lipca 2003 r. (w red. z 14.06.2010) „O regulowaniu i kontroli walutowej”
- Ustawa Republiki Białoruś nr 347-3 z 25 listopada 2004 r. „O państwowym regulowaniu handlu zagranicznego”
- Rozporządzenie Zarządu Narodowego Banku RB nr 72 z 30 kwietnia 2004 r. „O zatwierdzeniu zasad prowadzenia operacji walutowych na terenie RB”
- Rozporządzenie Zarządu Narodowego Banku RB nr 165 z 11 listopada 2008 r. „O trybie dokonania

rozliczeń z tytułu kontraktów zagranicznych przewidujących import”

- Rozporządzenie Zarządu Narodowego Banku RB nr 101 z 9 lipca 2009 r. „O prowadzeniu operacji walutowych”
- Rozporządzenie Rady Ministrów RB, NB RB nr 1483/22 (w red. 11.04.2012) „O ustaleniu terminów zakończenia operacji walutowych niektórych kontraktów zagranicznych i warunkach przedłużenia terminów zakończenia operacji zagranicznych”
- Rozporządzenie Zarządu Narodowego Banku RB nr 46 z 16 kwietnia 2009 r. (w red. 31.10.2011) „O zatwierdzeniu Instrukcji dot. rejestracji i realizacji przez banki i pozabankowe instytucje finansowe funkcji agentów kontroli walutowej”.

Zgodnie z tymi aktami uczestnicy handlu zagranicznego mają obowiązek:

- określić w umowie eksportowej termin zapłaty nie późniejszy niż 90 dni od wysyłki towaru lub od dnia wykonania usług
- odsprzedać 30 proc. wpływów walutowych po kursie NB RB w ciągu 7 dni od wpływu należności na jego rachunek
- przy imporcie zapewnić wwóz towaru na terytorium RB w ciągu 60 dni i w tym czasie zakończyć operację zagraniczną
- dokonać opłaty za towar po jego rozcleniu w RB

W większości przypadków importer nie może dokonać zaliczki w imporcie. Od 11 listopada 2008 r. takie zaliczki dozwolone są tylko w przypadkach, gdy środki na dokonanie przedpłaty pochodzą z jednego z poniższych źródeł:

- udziału w kapitale zakładowym
- bezzwrotnej pomocy zagranicznej
- dywidend lub innych dochodów kapitałowych
- odsetek od umowy pożyczki, zawartej z nierezydentem
- odsetek od wkładów i lokat w walucie zagranicznej
- odsetek od zobowiązań banków Republiki Białoruś
- środków firm/przedsiębiorstw pochodzących ze sprzedaży eksportowej swoich wyrobów bądź usług - w ramach tych środków

Dodatkowo, dokonanie przedpłaty na rzecz nierezydenta jest możliwe tylko po uzyskaniu zgody Rady Ministrów RB. W praktyce na przedpłatę najczęściej mogą pozwolić sobie białoruscy eksporterzy towarów.

Reklama

Najbardziej rozpowszechnionym środkiem reklamy na Białorusi jest prasa. Cena reklamy w prasie waha się od 2 do 5 dolarów za 1 cm kw. Szeroko stosowana jest reklama radiowa i telewizyjna. Cena reklamy radiowej zależy od pory emisji. Najdroższa – 160 dolarów za minutę – jest reklama w godzinach porannych (od 6.35 do 6.40 oraz od 8.00 do 8.10) oraz w porze obiadowej (w godzinach 12.55-13.00 oraz 13.50-14.00). Najtańsza – 45 dolarów za minutę – jest reklama nadawana w godzinach 11.10-11.20 oraz w soboty.

Koszt reklamy telewizyjnej waha się od 120 do 900 dolarów za minutę, w zależności od pory emisji, rodzaju programu i rodzaju reklamy. Najdrożej jest w godzinach 21.00-21.50, a najtaniej w godzinach 17.00-18.00.

Coraz bardziej popularna staje się reklama uliczna. Stawki opłat za tę reklamę ustalane są z uwzględnieniem formy własności zleceniodawcy i kraju pochodzenia reklamowanych towarów i usług.

Tax Free

1 stycznia 2013 r. z inicjatywy białoruskiego Ministerstwa Handlu na Białorusi prawnie został wprowadzony system *Tax Free*, choć w praktycznie zaczął działać od połowy roku, gdy pojawiły się pierwsze punkty obsługujące ten system sprzedaży (duże państwowe centra handlowe).

Zgodnie z systemem *Tax Free* każdy obcokrajowiec (za wyjątkiem obywateli Rosji i Kazachstanu) może zwrócić 15 proc. wartości zakupów, dokonując zakupów białoruskich towarów na kwotę minimum 800 tys. rubli (ok. 90 dolarów) w jednym z osiemnastu punktów (w tym szesnastu w Mińsku).

Operatorem systemu *Tax Free* jest RUP „Beltamozhservice”, a jego partnerami RUP „Belpochna” i OAO ASB „Belarusbank”.

Według „Beltamozhservice”, do 4 stycznia 2014 r. łączna kwota wystawionych paragonów *Tax Free* wyniosła 620 mln rubli (ok. 62 tys. dolarów). Średnia wartość paragonu to 3,3 mln rubli (ok. 330 dolarów), a średnia kwota zwrotu VAT – 0,7 mln rubli (ok. 70 dolarów). Z usługi skorzystało około 200 cudzoziemców (w tym z Polski).

Według danych Izby Celnej w Białymstoku, w ubiegłym roku w ramach systemu *Tax Free* około 300 tys. podróżnych z zagranicy, głównie Białorusinów, wywoziło z Polski przez przejścia graniczne w Podlaskiem towary za blisko 1 mld zł (0,3 mln dolarów) – to o blisko 1/5 więcej niż w 2012 r. Celnicy oceniają, że zainteresowanie podróżnych odzyskiwaniem podatku systematycznie rośnie. Dane dotyczą czterech przejść granicznych z Białorusią w województwie podlaskim: Kuźnicy (przejścia drogowego i kolejowego), Połowcach oraz Bobrownikach.

Białorusini wciąż najchętniej kupowali sprzęt AGD-RTV oraz artykuły spożywcze. W 2013 r. celnicy w Podlaskiem zarejestrowali ponad milion dokumentów *Tax Free*.

Od października 2013 r. w Kuźnicy i Bobrownikach dla osób korzystających z *Tax Free* działają specjalne pasy odpraw.

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO
ROZWOJU**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego